IZBA WYDAWCÓW PRASY

Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL

SDP Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich

Stowarzyszenie Filmowców Polskich

KIPA KRAJOWA IZBA PRODUCENTÓW AUDIOWIZUALNYCH

ZAPA

KANCELARIA PREZYDENTA RP
Kancelaria Główna
WPŁYNĘŁO
Dnia 2021 -07- 27
Symbol jednostki

Warszawa, 26 lipca 2021 r.

Pan **Andrzej Duda**

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie!

Dziękujemy za poparcie rozszerzenia opłaty reprograficznej na nowoczesne urządzenia multimedialne, wyrażone na spotkaniu z grupą twórców w listopadzie ubiegłego roku. Dziękujemy za to spotkanie i późniejsze deklaracje – pokazały ono Pańskie zrozumienie dla problemów polskiej kultury. Wierzymy, że dzięki wsparciu Pana Prezydenta zmiany wprowadzane ustawą o uprawnieniach artysty zawodowego, przygotowywaną przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, mogą trwale wzmocnić pozycję twórców w Polsce.

Rola kultury w umacnianiu świadomości narodowej i rozwoju społeczeństwa jest niezaprzeczalna i niepodważalna. Kultura nie tylko definiuje wspólnotę narodową, lecz także pobudza do intelektualnej ciekawości, poszerza nasze horyzonty, ułatwia komunikowanie się, a także przyczynia się do rozwoju innowacyjności, kreatywności i solidarności społecznej. Bez niej nie byłby możliwy rozwój technologiczny oraz tak ważny obecnie proces cyfrowej transformacji. Choć źródłem aktywności kulturalnej nie jest z zasady chęć generowania zysków, nie można zapominać o jej istotnej roli w obserwowanym w naszym kraju wzroście gospodarczym. Kultura ma realny wpływ na polską gospodarkę, dając zatrudnienie ponad 300 tys. osób i generując ponad 3,5 proc. PKB. Częścią szeroko rozumianej kultury narodowej są również film i prasa. Film, będący zarówno dziełem artystycznym jak i środkiem wychowania artystycznego. Prasa, będąca zarówno źródłem twórczości, jak i środkiem szerokiego upowszechniania kultury.

Dostrzegając rolę kultury w polskim życiu społeczno-gospodarczym, stworzono projekt ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego, której celem jest zapewnienie kilkudziesięciu profesjom i kilkudziesięciu tysiącom ludzi polskiej kultury perspektywy godnych warunków do życia i pracy. Dzięki dostrzeżeniu wagi problemu ustawa została włączona w tzw. Polski Ład. Przedstawiony przez Ministerstwo Kultury projekt ustawy to dzieło ponad 80 organizacji zrzeszających twórców z całej Polski, a także wynik kilku lat konsultacji i dyskusji, i – nie ma co ukrywać – licznych kompromisów. Dodatkowo polski projekt ustawy jest wyrazem solidarnościowej postawy twórców wobec części środowiska znajdującej się w najtrudniejszej sytuacji materialnej, gdyż przewiduje, że dostęp do świadczeń społecznych i zdrowotnych w części finansowany będzie z opłaty reprograficznej stanowiącej rekompensatę z tytułu korzystania z utworów w ramach dozwolonego użytku prywatnego.

Opłata reprograficzna jest nie tylko powiązana z projektem ustawy o artystach zawodowych, ma znacznie szersze znaczenie – jest integralną częścią systemu wsparcia dla kultury. Sama opłata nie jest niczym nowym ani w środowisku prawnym Polski, ani Unii Europejskiej. Wynika wprost z dyrektywy

unijnej 2001/29/WE oraz ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Należy też pamiętać, że opłata reprograficzna jest rekompensatą dozwolonego użytku, prawa użytkownika do korzystania na swoje potrzeby i swoich bliskich z treści chronionych prawami autorskimi. W Polsce dozwolony użytek jest najszerszy ze wszystkich krajów Unii Europejskiej.

Polskie przepisy są jednak bardzo anachroniczne i nie odzwierciedlają obecnego cyfrowego sposobu konsumpcji kultury. Celem ustawy jest zatem jedynie aktualizacja listy o urządzenia, z których obecnie korzystamy do wymiany dóbr kulturowych. Czołowi producenci sprzętu elektronicznego ponoszą opłaty reprograficzne nałożone na nich z tego tytułu we wszystkich krajach Unii Europejskiej, gdzie wprowadzono dozwolony użytek i zapewniono obywatelom swobodę prywatnego kopiowania. Dlaczego zatem sytuacja w Polsce ma wyglądać inaczej? Ustawa o uprawnieniach artysty zawodowego przyczyni się do tego, że polscy artyści będą mieli warunki podobne do tych, które od dekad mają twórcy niemieccy, francuscy, węgierscy czy holenderscy. Wzmocniona w ten sposób polska kultura będzie miała szansę stać się jeszcze bardziej atrakcyjna nie tylko dla Polaków, ale także i za granicą. Takie działanie będzie miało również pozytywny wpływ na naszą dyplomację kulturową, która ma istotne znaczenie w promocji kraju na arenie międzynarodowej.

Panie Prezydencie,

wielokrotnie wykazywał się Pan troską o kulturę i jej rozwój mówiąc, że państwo powinno roztaczać nad nią wielowymiarowy mecenat. Mamy nadzieję, że nadal możemy liczyć na Pańską pomoc. Apelujemy zatem o wsparcie ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego w proponowanym obecnie kształcie, gwarantującym zarówno godne życie artystów, jak i rozwój polskiej kultury. Z uwagi na to, że dyskurs publiczny na temat projektu ustawy jest bardzo gorący, będziemy wdzięczni za możliwość spotkania z Panem Prezydentem. Chcielibyśmy móc przedstawić nasze argumenty, które często nie mogą się przebić przez intensywnie prowadzoną kampanię medialną producentów i dystrybutorów sprzętu elektronicznego, pełną insynuacji i przekłamań skierowanych pod adresem twórców kultury.

Łączymy wyrazy szacunku

Bogusław Chrabota

Prezes Izby Wydawców Prasy

Jacek Bromski

Prezes Stowarzyszenia Filmowców Polskich

Krzysztof Skowroński

Prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

Alicja Grawon-Jaksik

Prezes Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych

Maciej Hoffman

Prezes Stowarzyszenia
Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL

Dominik Skoczek

Dyrektor Związku Autorów
i Producentów Audiowizualnych ZAPA

Marek Fiąckowiak

Dyrektor Generalny Izby Wydawców Prasy